

Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Jaunatnes konsultatīvās padomes 2025. gada 31. marta sēdes protokols

Sēdes norise: 2025. gada 31. marts, plkst. 15.00 – 16.10

Sēdes norises vieta: Izglītības un zinātnes ministrija, Vaļņu iela 2, Rīgā, tiešsaistes platforma MS Teams.

Sēdi vada:

D. M. Daugavietis - Izglītības un zinātnes ministrijas parlamentārais sekretārs

Sēdē piedalās:

A. Tutova – Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā eksperte;
D. Zverevs - biedrības "Latvijas Lielo pilsētu asociācija" pārstāvis;
E. Reinfelde - biedrības "Mums pieder pasaule" pārstāve;
I. Arndte-Kokare - Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente;
I. Birzgale - biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” prezidente;
I. Krišāne - Valsts izglītības attīstības aģentūras Plašākas izglītības pieredzes departamenta Karjeras attīstības atbalsta nodaļas vecākā eksperte;
I. Stafecka - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības Jauniešu padomes pārstāve.
K. Kazakupča - biedrības "Streetbasket" pārstāve;
L. Kalniņa-Roderte - biedrības "Creative Minds for Culture" valdes priekšsēdētāja;
L. Lejiņa - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras direktore;
L. Medne - Biedrības "Latvijas Mazpulki" padomes priekšsēdētāja;
M. Nikoluškina - Veselības ministrijas Veselības veicināšanas nodaļas vecākā eksperte;
M. Šteins – Jaunatnes konsultatīvās padomes priekšsēdētāja vietnieks, biedrības "Nītaureņi" valdes loceklis;
R. A. Strods - Latvijas studentu apvienības valdes loceklis;
R. Keņģe – Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietniece jaunatnes jomā;
Z. Grošteine- Balode - biedrības "Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija" pārstāve;
Z. Zvaigzne - Latvijas Pašvaldību savienības Jaunatnes lietu speciāliste.

Sēdē piedalās pilnvarotie pārstāvji:

A. Meniķe – Latvijas Lielo pilsētu asociācija, Liepājas valstspilsētas pašvaldības iestādes Liepājas Centrālā administrācija Vides, veselības un sabiedrības līdzdalības daļas Sabiedrības līdzdalības un veselības veicināšanas nodaļas vadītāja;
J. Drigins - Izglītības un zinātnes ministrijas politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākais eksperts;
L. Rusiņa - Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta eksperte.

Sēdē piedalās uzaicinātie pārstāvji:

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

A. Kalniņa – Naukšēnu jauniešu centra jaunatnes darbiniece;
A. Ķeņģis - biedrības “Piedzīvojuma Gars” pārstāvis;
K. Leitāne - biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” pārstāve;
P. Miķelsone – LETA žurnāliste;
R. Imša – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras Struktūrfondu nodaļas vadītājs;
S. Upmale- Valsts izglītības attīstības aģentūras Mācību atbalsta un iekļaujošās izglītības direktore;
V. Korpa - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras Struktūrfondu nodaļas vecākā projektu vadītāja.

Sēdē nepiedalās:

A. Jekuma - biedrības „Latvijas Darba devēju konfederācija” nozaru ekspertu padomju koordinatore;
D. Liecis - biedrības “Klubs “Māja” – jaunatne vienotai Eiropai” valdes priekšsēdētājs;
D. Melbārde – Izglītības un zinātnes ministre;
E. Muktupāvels - biedrības “Bērnu un jauniešu centrs Dari Vari” valdes priekšsēdētājs;
G. Trops - biedrības “Piedzīvojuma Gars” pārstāvis;
I. Kaltņiece - biedrības “Kuldīgas jauniešu biedrība Kaktuss” valdes priekšsēdētāja;
K. Liepniece - biedrības “Klubs “Māja” – jaunatne vienotai Eiropai” pārstāve;
K. Svīrkis - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības eksperts tautsaimniecības jautājumos, Jauniešu padomes loceklis;
L. Neikens - Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākais eksperts;
R. Elbakjans - biedrības “Streetbasket” valdes loceklis.

Sēdi protokolē:

R. Mencendorfa – Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte.

Darba kārtība

- 1. Sēdes atklāšana, darba kārtības apstiprināšana**
- 2. Iepazīšanās ar ministri D. Melbārdi un ministres prioritātēm jaunatnes jomā**
- 3. Jaunatnes konsultatīvās padomes 2025. gada darba plāns**
- 4. Informāciju par NEET jauniešiem Latvijā**
- 5. Projekts “Skola – kopienā” un sadarbība ar jaunatnes jomu**
- 6. Par Jaunatnes organizāciju statusa darba grupas izveidi**
- 7. Citi jautājumi**

D. M. Daugavietis atklāj sēdi un ministres vārdā atvainojas, ka ministre darba pienākumu dēļ uz sēdi nevarēja tomēr ierasties un nodot vēstījumu, ka ministrei darbs ar jaunatni un jaunatnes politika ir viens no svarīgākajiem darbiem ministrijā, lūdz šo darba kārtības sadaļu pārcelt uz nākamo sēdi, lai ministre pati varētu izstāstīt prioritātes un iepazīties ar padomes sastāvu.

M. Šteins rosina “Citi jautājumi” sadaļā apskatīt Jaunatnes likuma virzību Saeimā, kā arī aicina ministres prioritātes jaunatnes jomā komunicēt ātrāk kā nākošajā sēdē, piem., publiskajā komunikācijā vai sēdes dalībniekiem e-pastos.

D. M. Daugavietis informē, ka pārrunās šo ar ministri.

Sēdes dalībnieki piekrīt darba kārtībai.

1. Jaunatnes konsultatīvās padomes 2025. gada darba plāns

R. Mencendorfa – iepazīstina ar padomes darba plānu, kas balstīts uz padomes locekļu iesūtītajām

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

tēmām un tēmām, kuras nav iespējams apskatīt 2024. gadā. Informē, ka nolikums paredz tikties divas reizes gadā, bet šobrīd tiek plānotas četras sēdes gadā ar šādām tēmām:

1. **2025. gada marts** - Jaunatnes organizāciju loma jaunatnes politikā (t.sk. birokrātijas mazināšana valsts finansētos projektu konkursos); NEET jauniešu situācija Latvijā.
2. **2025. gada maijs** - jaunās politikas iniciatīvas ministrijās (Biedrībai “Streetbasket” īpaši interesē veselības jomas aktualitātes); Pašvaldību likums – darbs ar jaunatni, kā pašvaldību autonomā funkcija, pašvaldību situācija pēc pašvērtējuma; Programma ALMA un tās iespējamā īstenošana Latvijā.
3. **2025. gada septembris** - ietekmes uz jauniešiem novērtējums Latvijā; Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādņu 2022.–2027. gadam vidusposma izvērtējums.
4. **2025. gada novembris** - Jaunatnes politikas valsts programma 2026. gadam un priekšlikumi; jaunieši un karjeras izglītība, neformālās izglītības loma darba tirgū.

A. Tutova lūdz skaidrojumu, kas saprotams ar “ietekmes uz jauniešiem novērtējumu”.

R. Keņģe skaidro ietekmes uz jauniešiem novērtējums jeb angļiski *youth test*, ministrija plāno tādu ieviest arī Latvijā.

2. Informāciju par NEET jauniešiem Latvijā

A. Tutova informē, ka jauniešu darba dzīvēs var nepārtraukti notikt pārejas – jaunieši nonāk darba tirgū pēc izglītības iegūšanas, tad atkal var nokļūt bezdarba situācijā, tad atkal tikt nodarbināts – jābūt gataviem atbalstīt jauniešus dažādos darba posmos un ar dažādiem atbalsta pasākumiem.

Negatīvas tendences - esošā nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija, augsta emigrācija, kvalitatīvu darba vietu ierobežotība reģionos, bet darbaspēka trūkuma apstākļos, kuros pašreiz esam darba devēji ir gatavi ņemt jauniešus kā darba ņēmējus arī bez pieredzes, nodrošināt viņiem mācības, jo ir nepieciešami darbinieki. Dati rāda, ka jauniešiem ir īsi bezdarba periodi, kā arī, jo lielāks izglītības līmenis, jo vieglāk ir iespējams iekļaujas darba tirgū. Ilgstošo bezdarbnieku - jauniešu īpatsvars NVA reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā ir mazāk kā 3%. Vēl pie trūkumiem var pieminēt to, ka darba vietas neatbilst jauniešu gaidām, šī tendence ir izteikta arī Eiropas Savienībā. Mobilitāte ir šķērslis – jaunieši reģionos un attālākajās teritorijās nevar piekļūt mācībām, darba vietām.

Uzsver, ka NEET grupā ir gan aktīvi jaunieši (bezdarbnieki), kas meklē darbu pašu spēkiem vai ar NVA atbalstu, gan ne tik aktīvi (ekonomiski neaktīvi jaunieši) - tie ir jaunieši, kas ir vīlušies, nespēj atrast darbu ilgstoši vai arī saskarās ar ilgstošām veselības problēmām, aprūpē kādu ģimenes locekli u.c. Jauniešiem bieži vien nav arī pieejama informācija, kur vērsties un kur atbalstu meklēt. Ilgtermiņa tendences rāda, ka NEET līmenis un skaits mazinās, ja salīdzinām, piemēram, esošo situāciju ar to, kas bija 2014. gadā. Reģistrētais bezdarbs pašreiz vēsturiski ir zemākais Latvijā, bet īstermiņā var redzēt, ka NEET līmenis pēdējā gadā Latvijā sācis pieaugt. Šī tendence ir raksturīga visam Baltijas reģionam. Igaunija skaidro, ka viņiem reģistrā ir ļoti daudz Ukrainas jauniešu, bet ir jau aizbraukuši prom, bet Lietuvā min tieši to, ka jaunieši nav gatavi stāties darba attiecībās, jo viņus neapmierina atalgojums, darba apstākļi un vide, darba laiks – nav gatavi uzsākt darbu ar zemāku atalgojumu, sliktākos darba apstākļos, salīdzinājumā ar pārējiem un tml. tā. Kopumā Latvijā ir 28 000 NEET jauniešu (2024.g.), kas ir pozitīvi - lielākā daļa no viņiem ir bezdarbnieki, jo vēl dažus gadus atpakaļ tieši ekonomiski neaktīvo jauniešu grupa bija lielāka. Katrs trešais NEET jauniešs savā bezdarba periodā ir ticis ar NVA speciālistiem un ir saņēmis atbalstu kādā no NVA piedāvātajiem pasākumiem. Atbalsta pasākumi, kurus visvairāk izmanto jaunieši NVA – mācību pasākumi, nodarbinātības pasākumi (vasaras darbs skolēniem, subsidētā nodarbinātība, darbam nepieciešamo iemaņu iegūšana NVO) un atbalsta pasākumi (karjeras konsultācijas, reģionālā mobilitāte).

R. Imša informē par projektu “PROTI un DARI 2.0”, kas uzsākts 2024. gadā (faktiskā jauniešu iesaiste projektā pašvaldībās uzsākta 2024. gada maijā) un projekta īstenošana ir plānota līdz 2028. gada martam. Pašvaldības faktiski jauniešus iesaistīs līdz 2027.g. beigām, plānots, ka kopā šajā laikā

periodā tiks iesaistīti vismaz 1895 jaunieši. Projekta mērķis ir attīstīt mērķa grupas jauniešu prasmes un iesaistīt viņus nodarbinātībā, izglītībā, Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotajos pasākumos vai nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. Tikai 6 pašvaldības informējušas, ka sadarbības līgums ar JSPA neslēgs un projektu neīstenos, jo trūkst kapacitāte vai nav NEET jauniešu pašvaldībā. Visvairāk jaunieši tiek iesaistīti no Rīgas un Latgales reģioniem (pa 27 %). Projektā visvairāk iesaistās šādu vecumu grupu jaunieši: 18-20 gadi un 21-23 gadi (pa 26%). Katram jaunietim tiek veikta padziļināta profilēšanu, tas palīdz identificēt jauniešu problēmas, vēlmes un izaicinājumus. Jauniešu mērķi pārsvarā ir saistīti ar personīgo izaugsmi un sociālām prasmēm, profesionālo attīstību un nodarbinātību, karjeras un izglītības virzību, jaunu prasmju apgūšanu un interešu attīstību. Jaunieši visvairāk interesējās par profesijas specifikas iepazīšanas vizītiem uz uzņēmumiem šādās nozarēs – tehnika un būvniecībaloģistika un transports, radošā industrija un dizains, sociālā joma un izglītība, ēdināšana un pārtikas ražošana un skaistumkopšana un mode. Salīdzinot ar iepriekšējo projektu ir lielāks fokuss uz jauniešu atgriešanu izglītībā.

M. Šteins jautā, vai zināms, cik jaunieši ir iesaistīti valsts un pašvaldību iestāžu darbā un atbalsta sniegšanā, t.sk. jauniešu centros un citās institūcijās. Otrs jautājums – vai Labklājības ministrija un JSPA redz, ka no LM materiāliem varētu izveidot infografikas, materiālus jauniešiem, jauniešu centriem un nevalstiskajām organizācijām, strādājot ikdienā ar jauniešiem, lai informētu kā sagatavoties darba tirgum.

A. Tutova informē, ka statistiku par jauniešu nodarbinātību valsts pārvaldē, iespējams, ne tik detalizētu, ka min M. Šteins, var iegūt no CSP un EUROSTAT datubāzes (piemēram - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_eisn2/default/table?lang=en&category=labour.employ.lfsa.lfsa_emp). Savukārt NVA ir dažādi materiāli par to, kā meklēt darbu, kā piedalīties darba intervijās, arī dažādi atbalsta materiāli karjeras konsultācijām, kuri ir pieejami ikvienam, tai skaitā NVA mājas lapā (<https://www.nva.gov.lv/lv/karjeras-konsultacijas>).

I. Krišāne norada, ka pietrūkst sadarbības karjeras atbalstā ar dažādiem spēlētājiem, piem., karjeras konsultantiem skolās, NVA karjeras konsultantiem un jaunatnes darbinieki. Aicina domāt par ciešāku sadarbību.

3. Projekts “Skola – kopienā” un sadarbība ar jaunatnes jomu

S. Upmale informē, ka projekts ir būtībā projekta “Pumpurs” turpinājums. Projekta mērķis ir mazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas un sociālās atstumtības riskus izglītojamiem. No 2026. gada tiks uzsākts mentora atbalsts, to varēs saņemt jaunieši vecumā no trīspadsmit gadu vecuma. Vēl viens individuālais atbalsts ir fokusēts tiem jauniešiem, kas šobrīd atkārtoti mācās devītajā klasē. Viņi šobrīd ir vienīgie, kas saņem atbalstu tieši mācību priekšmetos. Šobrīd ir uzsākta mentoru programmas izstrāde, tālāk sadarbībā ar pašvaldībām tiks atlasīti mentori un rudenī tiks uzsākta mentoru mācību organizēšana. Mentorus darbā pieņem vai nu izglītības iestāde vai pašvaldība, vai jauniešu centrs atkarībā no tā, kā pašvaldībā tiek organizēts darbs.

Tiek sniegta informācija par iniciatīvu projektiem – pašvaldības sadarbībā ar jauniešu biedrībām, gan ar citām vietējās kopienas biedrībām, pašiem jauniešiem varēs mēģināt sasniegt jauniešus, veidojot pašvaldībā uz vietas aktivitātes. Savukārt izglītības iestāžu partnerības projektos fokuss tiks vērsts uz latviešu valodas apguvi.

Aicina sekot līdzi informācijai un jaunatnes jomai iesaistīties gan kā mentoriem, gan sadarbības partneriem projektos.

4. Par jaunatnes organizāciju statusa darba grupas izveidi

R. Keņģe informē, ka šī ir vēlme no iepriekšējā gada un saistīts arī ar birokrātijas mazināšanu. Aicina

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

veidot neformālo darba grupu, lai analizētu, vai jaunatnes organizāciju saraksts, biedrību ierakstīšana tajā un tā uzturēšana sevi attaisno. IZM audita rezultātā šis ir viens no ieteikumiem pārskatīt procesu. Aicina darba grupu vadīt Latvijas Jaunatnes padomei, lai piedāvājums nāk no pašas jomas, un līdz š.g. 14. aprīlim aicina pieteikties darba grupā, rakstot R. Mencendorfai.

L. Medne jautā, vai šī grupa ir atvērta visiem vai vairāk paredzēta padomes locekļiem.

R. Keņģe informē, ka primāri padomes locekļiem, bet citu iesaiste arī ir atvērta.

5. Citi jautājumi.

M. Šteins lūdz skaidrojumu par Jaunatnes likuma grozījumu atsaukumu Saeimā un kāds ir ministrijas redzējums.

D. M. Daugavietis skaidro, ka koalīcijas partneri ir mainījuši domas dažos jautājumus, galvenokārt par jauniešu vecumu un Latvijas Jaunatnes padomes (LJP) lomu, lūdzot atgriezt labošanai šo likumprojektu. Ministrija ir gatava diskutēt par LJP iekļaušanu kā funkciju deleģējumu, konkrēti neminot organizāciju likumā, jo Saeimas juridiskais birojs neatbalsta nosaukt vārdā konkrētu organizāciju, bet gan tikai funkcijas un atrunāt deleģējumu. Ministrijai vēl būs saruna ar partiju frakciju vadītājiem un labprāt uzklausi ieteikumus arī no padomes. Šim jānotiek mēneša laikā, bet jāskatās, kad komisijas vadītāja iekļaus Jaunatnes likumu darba kārtībā, šobrīd termiņi nav skaidri.

M. Šteins pateicas par ministrijas gatavību diskutēt un aicina uzturēt dialogu ar LJP un NVO sektoru.

Sēde tiek slēgta plkst. 16:10.

Jaunatnes konsultatīvās padomes priekšsēdētāja aizvietotājs,
Izglītības un zinātnes ministrijas parlamentārais sekretārs

D. M. Daugavietis